

Крамарчук Тетяна

(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри фінансів суб'єктів господарювання і страхування Лубкей Н.П.)

УТОЧНЕННЯ СУТНОСТІ ДЕФІНІЦІ НЕДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ

Розбудова України як держави з потужним соціальним захистом є неможливою без забезпечення гідного рівня життя осіб похилого віку. Проте, забезпечення виконання даного завдання неможливе без реформування пенсійної системи. На даний момент при відсутності накопичувальної системи загальнообов'язкового державного пенсійного забезпечення, складної демографічної ситуації та економічної нестабільності, платоспроможність солідарної системи поступово падає. Отож, є необхідним започаткування інституційних змін на збільшення різновидності джерел пенсійних доходів за допомогою зростання ролі нових інститутів пенсійного забезпечення. Постає питання у надійності та ефективності роботи недержавних пенсійних фондів як складової пенсійної системи.

У вітчизняній та зарубіжній практиці є досить багато напрацювань, які з різних точок зору намагаються найбільш повно дати визначення дефініції недержавних пенсійних фондів.

Так, Ю. Вітка у своїй праці тлумачить визначення недержавних пенсійних фондів як сукупність активів, що залучені у пенсійні фонди у вигляді внесків, для подальшого інвестування та збільшення їх вартості. Вчений вважає що недержавний пенсійний фонд – це юридична особа, що здійснює збір і вкладення коштів, що призначені для виплати пенсій учасникам фонду [1, с. 4].

У свою чергу А. Михайлов вважає, що недержавні пенсійні фонди – це юридичні особи, які мають статус організацій соціального забезпечення, чия діяльність обмежується накопиченням внесків учасників та виплатою пенсій у випадку настання підстав, прописаних у контракті [4].

Проте з нашої точки зору сфера соціального забезпечення охоплює набагато більше понять, ніж сфера недержавного пенсійного забезпечення, тому в цьому визначенні замало конкретики.

Вартим уваги є визначення, яке наведено у Економічному словнику, що був випущений за редакцією А.Н. Азриліан. Тут недержавний пенсійний фонд трактується як «... особлива організаційно-правова форма некомерційної організації соціального забезпечення, виключним видом діяльності якої є недержавне пенсійне забезпечення учасників фонду на основі договорів про недержавне пенсійне забезпечення населення з вкладниками фонду на користь учасників фонду» [6, с. 864]. Проте, недержавні пенсійні фонди можуть існувати не лише як некомерційні організації, а й як комерційні господарські

організації.

Виділяється з поміж інших і визначення недержавних пенсійних фондів як комерційних або некомерційних організацій, що накопичують внески вкладників та займаються виплатою пенсій: довічних, строкових або разових[5]. У цьому визначенні уточнюється тип, яким будуть виконуватись виплати.

Дослідник М.Лазебна, у своїй праці дає визначення недержавних пенсійних фондів як соціально-захисного механізму реалізації соціально трудових відносин між працівниками і роботодавцями [3, с. 2].

Фінансовий словник дає новий погляд на недержавні пенсійні фонди як на фінансову установу у твердженні: «спеціалізована фінансова установа, що займається мобілізацією та використанням коштів пенсійного призначення» [2, с. 127].

Отож, є досить багато підходів до визначення суті недержавних пенсійних фондів, їх розглядають як: фінансовий інститут, комерційна організація, неприбуткова організація, соціально-захисний важіль, організація соціального забезпечення, а також як сукупність активів.

Підсумовуючи сказане, ми можемо сформулювати власне визначення, яке б у повному обсязі описувало дану дефініцію.

Недержавний пенсійний фонд – це юридична особа, яка акумулює кошти учасників фонду для подальшого інвестування (що спричинить їх примноження та захист від інфляції) та виплати пенсійного забезпечення згідно укладеного договору та законодавства.

Використані джерела

1. Вітка Ю. В. Недержавні пенсійні фонди : особливості цивільно-правового статусу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / Вітка Ю. В. – Львів, 2011. – 16 с
2. Загородній А. Г. Фінансовий словник / А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк, Т. С. Смовженко. – 4-те вид., випр. та доп. – К. : Т-во «Знання», КОО; Л.: Вид-во Львів. банк. ін-ту НБУ, 2008. – 566 с.
3. Лазебна М. В. Організаційно-економічний механізм державного регулювання діяльності недержавних пенсійних фондів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.02.13 «Організація управління, планування і регулювання економікою» / Лазебна М. В. – Київ, 2014. – 18 с.
4. Михайлов А. В. Недержавні пенсійні фонди: сьогоднішній погляд у майбутнє / А. В. Михайлов, О. Й. Ткач. – Київ : СПД Савчина, 2001. – 244 с.
5. Райзберг Б. А., Лозовский Л. Ш., Стародубцева Е. Б. / Современный экономический словарь. – 5-е изд., перераб. и доп. – Москва : ИНФРА-М, 2007. – 495 с.
6. Экономический словарь : 14500 терминов / ред. А. Н. Азриляна. – 2-е изд. – Москва : Институтнойэкономике, 2015. – 1152 с.